

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU DRUGOG DODATNOG PROTOKOLA UZ EUROPSKU KONVENCIJU O UZAJAMNOJ SUDSKOJ POMOĆI U KAZNENIM STVARIMA

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Drugog dodatnog protokola uz Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima (u daljnjem tekstu: «Drugi dodatni protokol»), sadržana je u odredbama članka 139. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», br. 41/2001- pročišćeni tekst i 55/2001- ispravak).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI TE OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Sobzirom na činjenicu da je Republika Hrvatska stranka Europske konvencije o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima, sastavljene u Strasbourgu, 20. travnja 1959. godine (ETS broj 30), te Dodatnog protokola uz Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima, sastavljenog također u Strasbourgu, 17. ožujka 1978. godine (ETS broj 99), ratifikacija Drugog dodatnog protokola logički je nastavak izgradnje zakonodavno pravnog okvira na području međunarodne pravosudne suradnje.

Europska konvencija o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima sastavljene u Strasbourgu, 20. travnja 1959. godine (ETS broj 30), stupila je na snagu 12. lipnja 1962. godine. Republika Hrvatska ratificirala je navedenu Europsku konvenciju 7. svibnja 1999. godine, da bi 5. kolovoza iste godine ona stupila na snagu za Republiku Hrvatsku. Na dan 30. svibnja 2006. godine, sve zemlje Vijeća Europe (osim San Marina i Monaka), te Izrael kao zemlja nečlanica, ratificirale su Europske konvenciju.

Dodatni protokol uz Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima sastavljen je također u Strasbourgu, 17. ožujka 1978. godine (ETS broj 99), a stupio je na snagu 12. travnja 1982. godine. Republika Hrvatska ratificirala je Dodatni protokol 15. rujna 1999. godine, da bi 14. prosinca 1999. godine, taj Protokol i stupio na snagu za Republiku Hrvatsku. Na dan 30. svibnja 2006. godine, Dodatni protokol su ratificirale gotovo sve zemlje Vijeća Europe, osim Andore, Bosne i Hercegovine, Lihtenštajna, Malte, Monaka, San Marina i Švicarske.

Drugi dodatni protokol sastavljen je u Strasbourgu 8. studenog 2001. godine, (ETS broj 182), od kada je i otvoren za potpisivanje. Stupio je na snagu 1. veljače 2004. godine. Do dana 30. svibnja 2006. godine ratificirale su ga sljedeće države: Albanija, Bugarska, Češka Republika, Danska, Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Švicarska i Izrael (ukupno 12 država). Republika Hrvatska potpisala je Drugi dodatni protokol 9. lipnja 2004. godine.

Drugi dodatni protokol unosi značajne izmjene i dopune Europske konvencije i osniva potpuno nove institute na području pružanja pravne pomoći u kaznenim stvarima između europskih zemalja. Tako osnažuje mogućnost neposredne nazočnosti službenih osoba stranke moliteljice prilikom izvršenja zamolbe za pružanje sudske pomoći (članak 2.); uvodi mogućnost privremenog transfera osobe kojoj je oduzeta sloboda na državnom području stranke moliteljice (članak 3.); bitno mijenja članak 15. Konvencije uvodeći nove odredbe o putu za komuniciranje između država (članak 4.); regulira pitanje troškova na novi način (članak 5.); uvodi mogućnost saslušanja putem video konferencijske veze (članak 9.) i putem telefonske konferencijske veze (članak 10.); uvodi prekogranično promatranje (članak 17.); kontrolirane isporuke (članak 18.); izvode prikrivenih istražitelja (članak 19.); zajedničke istražne timove (članak 20.); kaznenu i građansku odgovornost službenih osoba (čl. 21. i 22.); zaštitu svjedoka (članak 23.); zaštitu podataka (članak 26.), te regulira i procesna pitanja pristupa, teritorijalne primjene, rezervi, otkaza i notifikacije.

Republika Hrvatska je kao svoj strateški cilj odredila ulazak u Europsku uniju. Kao država kandidatkinja za punopravno članstvo u Europskoj uniji, jedna od obveza koja se nameće je i prilagođavanje zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.

Iako je donošenjem Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima Republika Hrvatska već sada većim dijelom usklađena s Drugim dodatnim protokolom, primjenu pojedinih pravnih instituta Drugog dodatnog protokola (članci 17, 18 i 19), s obzirom da se radi o relativno novim i u praksi nedovoljno korištenim pravnim institutima, oportuno je u ovom trenutku ograničiti.

Ovim Zakonom potvrđuje se Drugi dodatni protokol kako bi njegove odredbe, u skladu s člankom 140. Ustava Republike Hrvatske postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Potvrđivanjem Drugog dodatnog protokola Republika Hrvatska nastoji se približiti međunarodno pravnim standardima kaznenog pravosuđa koji će olakšati međunarodnu pravnu suradnju i time pridonijeti uspješnoj borbi protiv različitih oblika kriminala posebno onog prekograničnog karaktera.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za provođenje Drugog dodatnog protokola nije potrebno osigurati dodatna sredstva jer su sredstva osigurana Državnim proračunom Republike Hrvatske.

IV. PROSUDBA O POTREBI DONOŠENJA NOVIH ILI IZMJENI POSTOJEĆIH ZAKONA

Drugi dodatni protokol zahtijevat će izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku.

V. REZERVE I IZJAVE NA POJEDINE ODREDBE DRUGOG DODATNOG PROTOKOLA

Pri polaganju isprave o ratifikaciji, Republika Hrvatska će u smislu članka 33., stavka 2.. Drugog dodatnog protokola, izjaviti rezerve na članke: 17., 18. i 19.

Članak 17. Drugog dodatnog protokola odnosi se na prekogranično promatranje. Sve države potpisnice Drugog dodatnog protokola stavile su rezervu na navedeni članak. Odredba članka 17. nije usklađena sa odredbama čl. 170. st. 3. Zakona o kaznenom postupku kao niti sa odredbama čl. 182. i čl. 182 a istog Zakona, te je stoga potrebno staviti rezervu.

Člankom 18. Drugog dodatnog protokola (kontrolirana isporuka) opisana je posebna izvidna mjera nadziranog prijevoza i isporuke predmeta kaznenog djela iz čl. 180. stavak 1. točka 6. Zakona o kaznenom postupku. U članku 181. navedenog zakona predviđena je primjena posebnih izvida kaznenih djela za značajno opširniji katalog kaznenih djela, nego što se predviđa u Drugom dodatnom protokolu. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske predložilo je stavljanje rezerve na navedeni članak.

U članku 19. Drugog dodatnog protokola predviđa se reguliranje primjene mjere uporabe prikrivenog istražitelja ili pouzdanika. Budući da se radi o potpuno novom pravnom institutu i u praksi nedovoljno korištenom, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske također smatra da je nužno i na navedeni članak staviti rezervu. Napominjemo da je većina država potpisnica Drugog dodatnog protokola na članak 19. stavila rezervu, te se Republika Hrvatska priklanja tom mišljenju.

Pri polaganju isprave o ratifikaciji, Republika Hrvatska dati će izjave u skladu sa sljedećim člancima Drugog dodatnog protokola: člankom 4., stavkom 8., člankom 6., člankom 9. stavkom 9., člankom 13. stavkom 7. i člankom 26. stavkom 5, radi olakšavanja primjene Drugog dodatnog protokola.

VI. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora ("Narodne novine", broj 6/02 – pročišćeni tekst, 41/02; 91/03 i 58/04), i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima.

Naime, s obzirom na razloge navedene u točki II. Prijedloga Zakona cijeni se da postoji interes Republike Hrvatske za što skorije stupanje na snagu predmetnog Drugog dodatnog protokola i u odnosu na Republiku Hrvatsku, kako bi se u odnosima Republike Hrvatske i država stranaka mogli primjenjivati instituti i mehanizmi predviđena Drugim dodatnim protokolom.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorima, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka, ne mogu vršiti izmjene i dopune međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj prijedlog Zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

VII. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU DRUGOG DODATNOG PROTOKOLA UZ EUROPSKU KONVENCIJU O UZAJAMNOJ SUDSKOJ POMOĆI U KAZNENIM STVARIMA

Na temelju članka 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine", broj 28/96), a polazeći od članka 139. Ustava Republike Hrvatske predlaže se pokretanje postupka donošenja Zakona o potvrđivanju Drugog dodatnog protokola uz Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima.

Konačni prijedlog Zakona o potvrđivanju Drugog dodatnog protokola uz Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima glasi:

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU DRUGOG
DODATNOG PROTOKOLA UZ EUROPSKU KONVENCIJU O UZAJAMNOJ
SUDSKOJ POMOĆI U KAZNENIM STVARIMA**

Članak 1.

Potvrđuje se Drugi dodatni protokol uz Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima, sastavljen u Strasbourgu, 8. studenog 2001. godine u izvorniku na engleskom i francuskom jeziku, kojeg je Republika Hrvatska potpisala 9. lipnja 2004. godine.

Članak 2.

Tekst Drugog dodatnog protokola iz članka 1. ovog Zakona u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

DRUGI DODATNI PROTOKOL UZ EUROPSKU KONVENCIJU O UZAJAMNOJ SUDSKOJ POMOĆI U KAZNENIM STVARIMA

Strasbourg, 8. studenoga 2001.

Države članice Vijeća Europe, potpisnice ovoga Protokola,

s obzirom na svoje obveze prema Statutu Vijeća Europe,

u želji da dodatno unaprijede zaštitu ljudskih prava, poštovanje vladavine prava i da podupru demokratski razvoj društva;

smatrajući da je u tu svrhu poželjno da ojačaju svoju pojedinačnu i zajedničku sposobnost reagiranja na pojavu kriminala;

odlučne da poboljšaju i u određenim aspektima dopune Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima, sastavljenu u Strasbourgu 20. travnja 1959. (dalje u tekstu: "Konvencija") te Dodatni protokol uz nju, sastavljen u Strasbourgu 17. ožujka 1978.;

uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, sastavljenu u Rimu 4. studenoga 1950. te Konvenciju o zaštiti pojedinaca u pogledu automatizirane obrade osobnih podataka, sastavljenu u Strasbourgu 28. siječnja 1981.,

sporazumjele su se kako slijedi:

Poglavlje I.

Članak 1. - Područje primjene

Članak 1. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

"1. Stranke se obvezuju da će, u skladu s odredbama ove Konvencije, jedna drugoj u najvećoj mjeri bez odlaganja pružati uzajamnu sudsku pomoć glede kaznenih djela kažnjavanje kojih je, u trenutku upućivanja zamolbe za pružanje pomoći, u nadležnosti sudskih tijela stranke moliteljice.

2. Ova se Konvencija ne primjenjuje na uhićenja, izvršenje sudskih odluka, niti na djela kažnjiva po vojnim zakonima koja nisu kaznena djela prema odredbama općeg kaznenog prava.

3. Uzajamna sudska pomoć može se pružati i u postupcima koje pokreću upravna tijela glede djela koja su kažnjiva u skladu s odredbama domaćega prava stranke moliteljice ili zamoljene stranke zbog toga što se njima krše pravni propisi, a odluka u tim slučajevima može izazvati pokretanje postupka pred sudom koji je posebno nadležan za kaznene stvari.

4. Pružanje uzajamne sudske pomoći neće se odbijati isključivo na temelju činjenice da se odnosi na djela zbog kojih pravna osoba može podlijevati odgovornosti u državi moliteljici".

Članak 2. - Nazočnost službenih osoba stranke moliteljice

Članak 4. Konvencije dopunjuje se sljedećim tekstom, na način da članak 4. Konvencije postaje stavak 1., a sljedeće odredbe postaju stavak 2.:

"2. Zahtjevi za nazočnošću tih službenih osoba ili zainteresiranih osoba ne bi se smjeli odbiti ako bi zahvaljujući njihovoj nazočnosti izvršenje zamolbe za pružanje uzajamne sudske pomoći moglo više odgovarati potrebama stranke moliteljice i ako bi se, zbog toga, vjerojatno izbjegla potreba slanja dodatnih zamolbi za pružanje pomoći."

Članak 3. - Privremeni transfer osobe kojoj je oduzeta sloboda na državno područje stranke moliteljice

Članak 11. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

"1. Osoba kojoj je oduzeta sloboda, a od koje stranka moliteljica zahtijeva da se osobno pojavi pred sudom u svrhe istražnog postupka, osim njezina pojavljivanja u svrhe suđenja, privremeno će se transferirati na državno područje te stranke, pod uvjetom da bude vraćena unutar razdoblja koje odredi zamoljena stranka i uz pridržavanje odredaba članka 12. ove Konvencije, u mjeri u kojoj su one primjenjive.

Transfer se može odbiti.

- a) ako osoba kojoj je oduzeta sloboda na to ne pristane;
- b) ako je njezina prisutnost neophodna u kaznenom postupku koji se vodi na području zamoljene stranke;
- c) ako bi transfer doveo do produženja oduzimanja slobode, ili
- d) ako postoje drugi odlučujući razlozi koji se protive njezinom transferu na područje stranke moliteljice.

2. U slučaju koji neposredno potpada pod stavak 1. te podložno odredbama članka 2. ove Konvencije, dopustit će se tranzit osobe kojoj je oduzeta sloboda preko državnog područja treće stranke, na temelju prijave popraćene svim potrebnim dokumentima, koju ministarstvo pravosuđa stranke moliteljice upućuje ministarstvu pravosuđa stranke preko čijeg se područja traži tranzit. Stranka može odbiti tranzit vlastitih državljana.

3. Transferirana osoba ostaje lišena slobode i na području stranke moliteljice i, već prema slučaju, na području stranke kroz koju se traži tranzit, osim ako stranka od koje se traži transfer ne zatraži njezino puštanje na slobodu."

Članak 4. – Putovi za komunikacije

Članak 15. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

"1. Zamolbe za pružanje uzajamne sudske pomoći te informacije što ih država moliteljica upućuje na vlastitu inicijativu, u pisanom obliku šalje ministarstvo pravosuđa stranke moliteljice ministarstvu pravosuđa zamoljene stranke, a vraćaju se istim putem. Unatoč tome, zamolbe mogu izravno uputiti sudska tijela stranke moliteljice sudskim tijelima zamoljene stranke i vratiti ih istim putem.

2. Zamolbe iz članka 11. ove Konvencije i članka 13. Drugoga dodatnog protokola uz ovu Konvenciju ministarstvo pravosuđa stranke moliteljice u svakom slučaju šalje ministarstvu pravosuđa zamoljene stranke, a vraćaju se istim putem.

3. Zamolbe za pružanje uzajamne sudske pomoći u postupcima iz stavka 3. članka 1. ove Konvencije mogu izravno upućivati i upravna ili sudska tijela stranke moliteljice upravnim ili sudskim tijelima zamoljene stranke, ovisno o slučaju, i vraćati ih istim putem.

4. Zamolbe za pružanje uzajamne sudske pomoći u skladu s odredbama članka 18. i 19. Drugoga dodatnoga protokola uz ovu Konvenciju mogu izravno upućivati i nadležna tijela stranke moliteljice nadležnim tijelima zamoljene stranke.

5. Zamolbe iz stavka 1. članka 13. ove Konvencije nadležna sudska tijela mogu izravno upućivati odgovarajućim tijelima zamoljene stranke, a ta tijela svoje odgovore mogu poslati izravno. Zamolbe iz stavka 2. članka 13. ove Konvencije ministarstvo pravosuđa stranke moliteljice upućuje ministarstvu pravosuđa zamoljene stranke.

6. Zamolbe za dostavu preslika presuda i mjera iz članka 4. Dodatnog protokola uz Konvenciju mogu se poslati izravno nadležnim tijelima. Svaka država ugovornica u svako doba može, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, odrediti koja će tijela u svrhe ovoga stavka smatrati nadležnim tijelima.

7. U žurnim slučajevima, ako je izravno upućivanje dopušteno odredbama ove Konvencije, ono se može izvršiti putem Međunarodne organizacije kriminalističke policije (Interpol).

8. Svaka stranka u svako doba može, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, pridržati pravo da izvršenje zamolbi ili posebnih zamolbi za pružanje uzajamne sudske pomoći, uvjetuje ispunjenjem jednoga ili više od sljedećih uvjeta:

- a) da preslika zamolbe bude poslana središnjem tijelu navedenome u toj izjavi;
- b) da zamolbe, osim u slučajevima žurnih zamolbi, budu poslane središnjem tijelu navedenome u toj izjavi;
- c) da, u slučajevima izravnog upućivanja zbog razloga žurnosti, preslika bude istodobno upućena njezinu ministarstvu pravosuđa;
- d) da joj neke ili sve zamolbe za pružanje pomoći budu poslane putem različitim od onih predviđenih u ovome članku.

9. Zamolbe za pružanje uzajamne sudske pomoći i bilo kakve druge obavijesti u skladu s odredbama ove Konvencije ili njezinih protokola mogu se poslati bilo kojim elektroničkim ili drugim telekomunikacijskim sredstvom pod uvjetom da je stranka moliteljica spremna, na zahtjev, u svako doba dostaviti pisani zapisnik o tome zajedno s izvornikom. Unatoč tome, država ugovornica u svako doba može, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, utvrditi uvjete pod kojima će prihvaćati i izvršavati zamolbe primljene elektroničkim ili drugim telekomunikacijskim sredstvom.

10. Odredbe ovoga članka ničime ne utječu na odredbe dvostranih sporazuma ili dogovora koji su na snazi između stranaka, a koji omogućuju izravno upućivanje zamolba za pružanje pomoći između njihovih tijela."

Članak 5. - Troškovi

Članak 20. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

"1. Stranke neće jedna od druge zahtijevati povrat bilo kakvih troškova nastalih primjenom ove Konvencije ili njezinih protokola, osim:

- a) troškova nastalih djelovanjem vještaka na državnome području zamoljene stranke;
- b) troškova nastalih zbog transfera osobe kojoj je oduzeta sloboda, obavljeno u skladu s odredbama članaka 13. ili 14. Drugog dodatnoga protokola uz ovu Konvenciju ili članka 11. ove Konvencije;
- c) značajnih ili izvanrednih troškova.

2. Unatoč tome, trošak uspostave video-veze ili telefonske veze, troškovi povezani s održavanjem video-veze ili telefonske veze u zamoljenoj stranki, naknada za tumače što ju je platila, te dnevnice i povrat putnih troškova svjedocima u zamoljenoj stranki stranka moliteljica nadoknadit će zamoljenoj stranki, osim u slučaju da su se stranke sporazumjele drugačije.

3. Stranke se uzajamno savjetuju radi postizanja dogovora o naknadi troškova koji su nadoknadivi po stavku 1. točki c) ovoga članka.

4. Primjena odredaba ovoga članka ničime ne utječe na odredbe članka 10. stavka 3. ove Konvencije."

Članak 6. – Pravosudna tijela

Članak 24. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

"Svaka će država, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, odrediti koja će tijela smatrati pravosudnim tijelima u smislu ove Konvencije. Nakon toga, ona može u svako doba i na isti način promijeniti sadržaj svoje izjave."

Poglavlje II.

Članak 7. - Odgođeno izvršenje zamolbi

1. Zamoljena stranka može odgoditi postupanje po zamolbi ako bi takvo postupanje moglo utjecati na istrage, kaznene progone ili s tim povezane postupke što ih vode njezina tijela.
2. Prije odbijanja ili odgađanja pružanja pomoći, zamoljena stranka, nakon savjetovanja sa strankom moliteljicom ako je to potrebno, razmatra može li se zamolbi udovoljiti djelomično ili podložno uvjetima koje ona smatra nužnima.
3. Svaka odgoda udovoljenja zamolbi obrazlaže se. Zamoljena stranka izvješćuje stranku moliteljicu i o svim razlozima zbog kojih je izvršenje zamolbe nemoguće ili koji bi ga mogli bitno produljiti.

Članak 8. - Postupak

Unatoč odredbama članka 3. Konvencije, u slučajevima u kojima se u zamolbama navode formalnosti ili postupci koji su nužni u skladu s pravom stranke moliteljice, čak i ako zamoljena stranka s njima nije upoznata, zamoljena stranka udovoljava takvoj zamolbi u onoj mjeri u kojoj zatraženo djelovanje nije suprotno temeljnim načelima njezina prava, osim ako nije drugačije predviđeno ovim Protokolom.

Članak 9. - Saslušanje putem video konferencijske veze

1. Ako se osoba nalazi na državnome području jedne stranke, a moraju je, kao svjedoka ili vještaka, saslušati sudske vlasti druge stranke, druga stranka može, ako nije poželjno niti moguće da se osoba koju treba saslušati osobno pojavi na njezinu državnome području, zahtijevati saslušanje putem video konferencijske veze, u skladu s odredbama stavaka 2. do 7.
2. Zamoljena će stranka pristati na saslušanje putem video konferencijske veze pod uvjetom da korištenje video konferencijske veze nije u suprotnosti s temeljnim načelima njezina prava i pod uvjetom da raspolaže tehničkim sredstvima za obavljanje takvoga saslušanja. Ako zamoljena stranka ne raspolaže tehničkim sredstvima za uspostavu video konferencijske veze, ta joj sredstva može omogućiti stranka moliteljica, na temelju uzajamnog sporazuma.
3. Zamolbe za saslušanje putem video konferencijske veze sadržavaju, osim informacija iz članka 14. Konvencije, i razlog zbog kojega nije poželjno ili moguće da se svjedok ili vještak osobno pojave pred sudom, naziv sudskoga tijela i imena osoba koje će voditi saslušanje.
4. Pravosudno tijelo zamoljene stranke pozvat će osobu o kojoj je riječ da se pojavi pred sudom na način predviđen njezinim pravom.

5. Na saslušanje putem video konferencijske veze primjenjuju se sljedeća pravila:
- a) pravosudno tijelo zamoljene stranke prisutno je tijekom saslušanja, uz tumača, ako je potrebno, i odgovorno je za identificiranje osobe koju treba saslušati te za poštovanje temeljnih načela prava zamoljene stranke. Ako pravosudno tijelo zamoljene stranke smatra da se tijekom saslušanja krše temeljna načela prava zamoljene stranke, ono odmah poduzima potrebne mjere kako bi osiguralo da se saslušanje nastavi u skladu sa spomenutim načelima;
 - b) o mjerama za zaštitu osobe koju treba saslušati postiže se sporazum, ako je potrebno, između nadležnih tijela stranke moliteljice i zamoljene stranke;
 - c) saslušanjem izravno rukovodi pravosudno tijelo stranke moliteljice ili se ono obavlja pod njegovim vodstvom, u skladu s njezinim zakonima;
 - d) na zamolbu stranke moliteljice ili osobe koju treba saslušati, zamoljena stranka osigurava da osoba koju treba saslušati dobije tumača, ako je to potrebno;
 - e) osoba koju treba saslušati može se pozvati na pravo da ne svjedoči, u skladu s pravom zamoljene stranke ili stranke moliteljice.
6. Ne dovodeći u pitanje bilo kakve mjere dogovorene za zaštitu osoba, pravosudno tijelo zamoljene stranke po zaključenju saslušanja sastavlja zapisnik u kojem navodi datum i mjesto saslušanja, identitet osobe koja je saslušana, identitet i dužnosti svih ostalih osoba koje su u zamoljenoj stranki sudjelovale u saslušanju, bilo kakvu prisegu ako je dana i tehničke uvjete u kojima je saslušanje održano. Taj dokument nadležno tijelo zamoljene stranke šalje nadležnom tijelu stranke moliteljice.
7. Svaka stranka poduzima potrebne mjere kako bi osigurala, u slučaju da se svjedoci ili vještaci saslušavaju unutar njezina državnoga područja, u skladu s odredbama ovoga članka, a odbijaju svjedočiti iako su na to obvezni ili ne žele dati istinit iskaz, da se njezino domaće pravo primijeni na isti način kao da se saslušanje održava prema domaćem postupku.
8. Stranke mogu, na temelju diskrecijskoga prava, primijeniti odredbe ovoga članka, ako je to potrebno i uz pristanak svojih nadležnih sudskih tijela, i na saslušanja putem video konferencijske veze u kojima sudjeluje optužena ili osumnjičena osoba. U takvome slučaju odluka o održavanju video konferencije i način na koji se ona odvija predmet je dogovora stranaka o kojima je riječ, u skladu s njihovim domaćim pravom i odgovarajućim međunarodnim instrumentima. Saslušanja u kojima sudjeluje optužena ili osumnjičena osoba održavaju se isključivo uz njezin pristanak.
9. Svaka država ugovornica može, u svako doba, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, izjaviti da se neće koristiti mogućnost iz stavka 8. ovoga članka i odredbe ovoga članka primjenjivati i na saslušanja putem video konferencijske veze u kojima sudjeluje optužena ili osumnjičena osoba.

Članak 10. - Saslušanje putem telefonske konferencijske veze

1. Ako se osoba nalazi na državnome području jedne od stranaka, a mora biti saslušana kao svjedok ili vještak pred sudskim tijelima druge stranke, ta druga stranka može, ako to dopuštaju odredbe njezina domaćega prava, zatražiti pomoć prve stranke kako bi se omogućilo održavanje saslušanja putem telefonske konferencijske veze, u skladu s odredbama stavaka 2. do 6.
2. Saslušanje se može voditi putem telefonske konferencijske veze samo ako svjedok ili vještak pristane na korištenje te metode pri održavanju saslušanja.
3. Zamoljena stranka pristat će na održavanje saslušanja putem telefonske konferencijske veze ako to nije u suprotnosti s temeljnim načelima njezina prava.
4. Zamolba za održavanje saslušanja putem telefonske konferencijske veze sadrži, osim informacija iz članka 14. Konvencije, naziv sudskog tijela i imena osoba koje će voditi saslušanje te naznaku da svjedok ili vještak pristaje sudjelovati u saslušanju putem telefonske konferencijske veze.
5. Praktične dogovore glede saslušanja obavljaju stranke o kojima je riječ. Pri postizanju takvih dogovora, zamoljena stranka se obvezuje da će:
 - a) obavijestiti svjedoka ili vještaka o vremenu i mjestu saslušanja;
 - b) osigurati identificiranje svjedoka ili vještaka;
 - c) provjeriti pristaje li svjedok ili vještak na održavanje saslušanja putem telefonske konferencijske veze.
6. Zamoljena stranka svoj pristanak može uvjetovati, u cijelosti ili djelomice, poštovanjem odgovarajućih odredaba članka 9. stavaka 5. i 7.

Članak 11. - Slanje informacija na vlastitu inicijativu

1. Ne dovodeći u pitanje vlastite istrage ili postupke, nadležna tijela neke stranke mogu, bez prethodne zamolbe, poslati nadležnim tijelima druge stranke informacije što su ih prikupili u vlastitim istragama, ako smatraju da bi dostava takvih informacija stranci koja ih prima mogla pomoći u pokretanju ili provođenju istrage ili sudskoga postupka, ili bi mogla dovesti do podnošenja zamolbe te stranke u skladu s odredbama Konvencije ili njezinih protokola.
2. Stranka koja dostavlja informacije može, u skladu s odredbama svojega domaćega prava, postavljati uvjete za korištenje takvih informacija u stranki primateljici.
3. Stranka primateljica obvezna je poštovati postavljene uvjete.

4. Unatoč tome, svaka država ugovornica može, u svako doba, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, izjaviti da pridržava pravo da ne bude obvezana uvjetima koje postavlja stranka koja dostavlja informacije u skladu s odredbama stavka 2. ovoga članka, osim ako primi prethodnu obavijest o prirodi informacija koje trebaju biti dostavljene te pristane na njihovu dostavu.

Članak 12. - Povrat

1. Na zamolbu stranke moliteljice i ne dovodeći u pitanje prava *bona fide* trećih stranaka, zamoljena stranka može predmete stečene kriminalnom aktivnošću staviti na raspolaganje stranki moliteljici u cilju njihova vraćanja zakonitim vlasnicima.

2. Primjenjujući odredbe članka 3. i 6. Konvencije, zamoljena stranka može odustati od povrata predmeta, prije ili poslije njihove predaje stranki moliteljici, ako se time može olakšati njihov povrat zakonitim vlasnicima. Time se neće oštetiti prava *bona fide* trećih stranaka.

3. U slučaju odustanka od povrata predmeta prije njihove predaje stranki moliteljici, zamoljena stranka neće se služiti založnim pravom ili drugim pravom na temelju poreznih ili carinskih propisa u odnosu na te predmete.

4. Odustanak od povrata predmeta iz stavka 2. ničime ne utječe na pravo zamoljene stranke da prikuplja poreze ili carine od zakonitoga vlasnika.

Članak 13. - Privremeni transfer osobe kojoj je oduzeta sloboda zamoljenoj stranki

1. Ako između nadležnih tijela stranaka o kojima je riječ postoji takav sporazum, stranka koja je zatražila provođenje istrage za koju je potrebna nazočnost pritvorene osobe na njezinu državnome području, može privremeno transferirati tu osobu na državno područje stranke u kojoj se treba provesti istraga.

2. Takav sporazum sadrži sve dogovore za privremeni transfer osobe i datum do kojega ta osoba mora biti vraćena na državno područje stranke moliteljice.

3. Ako je potreban pristanak osobe o kojoj je riječ na transfer, njezina izjava s pristankom ili preslika takve izjave dostavlja se bez odlaganja zamoljenoj stranki.

4. Transferirana osoba ostaje lišena slobode i na području zamoljene stranke i, već prema slučaju, na području stranke kroz koju se traži tranzit, osim ako stranka iz koje je osoba transferirana ne zatraži njezino puštanje na slobodu.

5. Trajanje pritvora na državnome području zamoljene stranke oduzima se od trajanja pritvora koji je određen ili će biti određen osobi o kojoj je riječ na državnome području stranke moliteljice.

6. Odredbe članka 11. stavka 2. i članka 12. Konvencije primjenjuju se *mutatis mutandis*.

7. Svaka država ugovornica može, u svako doba, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, izjaviti da je do postizanja sporazuma iz stavka 1. ovoga članka potreban pristanak iz stavka 3. ovoga članka ili da će biti potreban u određenim okolnostima, navedenima u izjavi.

Članak 14. - Osobno pojavljivanje transferiranih osuđenika

Odredbe članaka 11. i 12. Konvencije primjenjuju se, *mutatis mutandis*, i na osobe koje se nalaze u pritvoru na državnome području zamoljene stranke, nakon što su bile transferirane kako bi izdržale kaznu izrečenu u stranki moliteljici, ako njihovo osobno pojavljivanje u svrhe obnove postupka zahtijeva stranka moliteljica.

Članak 15. - Jezik postupovnih akata i sudskih odluka koje treba dostaviti

1. Odredbe ovoga članka primjenjuju se na sve zamolbe za dostavu podnesene sukladno odredbama članka 7. Konvencije ili članka 3. Dodatnog protokola uz Konvenciju.
2. Postupovni akti i sudske odluke u svakome se slučaju šalju na jeziku ili jezicima na kojima su doneseni.
3. Neovisno o odredbama članka 16. Konvencije, ako tijelo koje je donijelo dokumente zna ili ima razloga vjerovati da primatelj razumije samo neki drugi jezik, uz dokumente ili barem najvažnije dijelove tih dokumenata dostavlja se i njihov prijevod na taj jezik.
4. Neovisno o odredbama članka 16. Konvencije, uz postupovne akte i sudske odluke namijenjene tijelima zamoljene stranke dostavlja se i kratki sažetak njihova sadržaja preveden na jezik ili na jedan od jezika te stranke.

Članak 16. - Dostava poštom

1. Nadležna sudska tijela svake stranke mogu poštom izravno uputiti postupovne akte i sudske odluke osobama koje se nalaze na državnome području bilo koje druge stranke.
2. Postupovne akte i sudske odluke prati obavijest s naznakom da primatelj može od tijela navedenoga u obavijesti dobiti informacije o svojim pravima i obvezama u vezi s dostavom dokumenata. Na tu se obavijest primjenjuju odredbe članka 15. stavka 3. ovoga Protokola.
3. Odredbe članaka 8., 9. i 12. Konvencije primjenjuju se *mutatis mutandis* i na dostavu poštom.
4. Odredbe stavaka 1., 2. i 3. članka 15. ovoga Protokola primjenjuju se i na dostavu poštom.

Članak 17. - Prekogranično promatranje

1. Policijski službenici jedne od stranaka koje, u okviru istrage u kaznenim stvarima, u svojoj zemlji promatraju osobu osumnjičenu za sudjelovanje u počinjenju kaznenoga djela za koje se može tražiti izručenje ili osobu za koju postoje čvrsti razlozi za vjerovanje da će omogućiti identificiranje ili otkrivanje spomenute osobe, dobit će dopuštenje za nastavak promatranja na državnome području druge stranke ako je ona dopustila prekogranično promatranje kao odgovor na zamolbu za pružanje pomoći koja je prethodno bila upućena. Za takvo se dopuštenje mogu postaviti uvjeti.

Na zahtjev, promatranje će se povjeriti službenim osobama stranke na čijem se državnome području ono obavlja.

Zamolba za pružanje pomoći iz prve točke ovoga stavka mora se poslati tijelu koje je navela svaka stranka, ovlaštenome za izdavanje ili slanje zatraženoga dopuštenja.

2. Ako se, zbog razloga osobito žurne prirode, ne može zatražiti prethodno dopuštenje druge stranke, službenim osobama koje vode promatranje u okviru istrage u kaznenim stvarima dopušta se nastavak prekograničnog promatranja osobe osumnjičene da je počinila kaznena djela iz stavka 6., ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a) tijela stranke određena prema stavku 4., na čijem se državnome području treba nastaviti promatranje, moraju se odmah, tijekom promatranja, obavijestiti da je prijeđena granica;

b) bez odlaganja se podnosi zamolba za pružanje pomoći poslana u skladu s odredbama stavka 1., u kojoj se navode razlozi za prelazak granice bez prethodnog dopuštenja.

Promatranje prestaje čim to zatraži stranka na čijem se državnome području obavlja, nakon obavijesti iz točke a) ili zamolbe iz točke b), ili ako dopuštenje nije dobiveno u roku od pet sati nakon prelaska granice.

3. Promatranje iz stavaka 1. i 2. obavlja se samo ako su ispunjeni sljedeći opći uvjeti

a) Službene osobe koje obavljaju promatranje moraju poštovati odredbe ovoga članka i pravo stranke na čijem državnome području djeluju te poštovati upute nadležnih lokalnih tijela.

b) Osim u situacijama iz stavka 2., službene osobe pri obavljanju promatranja nose ispravu kojom se potvrđuje da im je dano dopuštenje.

c) Službene osobe koje obavljaju promatranje moraju u svakome trenutku biti u mogućnosti dokazati da djeluju kao službene osobe.

d) Službene osobe koje obavljaju promatranje mogu nositi svoje službeno oružje za vrijeme promatranja, osim ako zamoljena stranka nije donijela drugačiju odluku. Uporaba službenoga oružja zabranjena je osim u slučajevima zakonite samoobrane.

e) Zabranjen je ulazak u privatne stanove i na mjesta koja nisu dostupna javnosti.

f) Službene osobe koje obavljaju promatranje ne smiju zaustaviti, ispitivati ili uhititi osobu koju promatraju.

g) O svim djelovanjima moraju biti obaviještena tijela stranke na čijem se državnome području izvode; može se zatražiti osobno pojavljivanje službenih osoba koje obavljaju promatranje.

h) Tijela stranke iz koje su stigle službene osobe koje obavljaju promatranje, na zamolbu tijela stranke na čijem se državnome području promatranje obavljalo, pomažu pri provođenju istrage koja se obavlja nakon operacije u kojoj su sudjelovali, uključujući i u sudskome postupku.

4. Stranke će, u trenutku potpisivanja ili kad polažu svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, navesti službene osobe i tijela koje su odredili u svrhe odredaba stavaka 1. i 2. ovoga članka. Nakon toga, one mogu u svako doba i na isti način promijeniti sadržaj svoje izjave.

5. Stranke mogu, na bilateralnoj razini, proširiti područje primjene ovoga članka i usvojiti dodatne mjere za njegovu primjenu.

6. Promatranje iz stavka 2. može se obaviti samo u slučaju jednoga od sljedećih kaznenih djela:

- teško ubojstvo;
- ubojstvo;
- silovanje;
- palež;
- krivotvorenje,
- razbojništvo i primanje ukradene robe;
- iznuda;
- otmica i uzimanje talaca;
- trgovina ljudima;
- nezakonita trgovina opojnim drogama i psihotropnim tvarima;
- kršenje propisa o posjedovanju oružja i eksploziva;
- upotreba eksploziva;
- nezakoniti prijevoz otrovnoga i opasnoga otpada;
- krijumčarenje stranaca;
- seksualno zlostavljanje djece.

Članak 18. - Kontrolirana isporuka

1. Svaka se stranka obvezuje da će osigurati da, na zahtjev neke druge stranke, na njezinu državnome području budu dopuštene kontrolirane isporuke u okviru istraga u kaznenim stvarima kad je riječ o kaznenim djelima za koja je moguće izručenje.

2. Odluku o provođenju kontroliranih isporuka donose, u svakom pojedinačnom slučaju posebno, nadležna tijela zamoljene stranke uz poštovanje odredaba domaćega prava te stranke.

3. Kontrolirane isporuke provode se u skladu s postupcima zamoljene stranke. Ovlasti za djelovanje, vođenje operacija i nadzor nad njima imaju nadležna tijela te stranke.

4. Stranke će, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, navesti tijela koja su nadležna u svrhe ovoga članka. Nakon toga one mogu u svako doba i na isti način promijeniti sadržaj svoje izjave.

Članak 19. - Izvidi prikrivenih istražitelja

1. Stranka moliteljica i zamoljena stranka mogu se sporazumjeti da će jedna drugoj pružati pomoć pri vođenju istraga o kaznenim djelima pomoću službenih osoba koje djeluju u tajnosti ili s lažnim identitetom (izvidi prikrivenih istražitelja).

2. Odluku po zamolbi donose, u svakome pojedinačnome slučaju posebno, nadležna tijela zamoljene stranke uz poštovanje svojega domaćega prava i postupaka. Trajanje izvida prikrivenih istražitelja, točan način njihova provođenja i pravni status službenih osoba o kojima je riječ tijekom izvida prikrivenih istražitelja predmet je dogovora između stranaka, uz poštovanje njihova domaćega prava i postupaka.

3. Izvidi prikrivenih istražitelja provode se u skladu s domaćim pravom i postupcima stranke na čijem se državnome području ti izvidi odvijaju. Stranke uključene u izvide prikrivenih istražitelja surađuju kako bi osigurale da oni budu pripremljeni i nadzirani, a i kako bi se dogovorile o sigurnosti službenih osoba koje djeluju u tajnosti ili s lažnim identitetom.

4. Stranke će, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, navesti tijela koja su nadležna u svrhe odredaba stavka 2. ovoga članka. Nakon toga one mogu u svako doba i na isti način promijeniti sadržaj svoje izjave.

Članak 20. - Zajednički istražni timovi

1. Nadležna tijela dviju ili više stranaka mogu sporazumno osnovati zajednički istražni tim s točno određenim ciljem i za ograničeno razdoblje, koje može biti produljeno obostranim pristankom, u cilju provođenja istrage u kaznenim stvarima u jednoj ili više stranaka koje osnivaju tim. Sastav tima utvrđuje se sporazumom.

Zajednički istražni tim osobito se može osnovati ako:

a) istrage o kaznenim djelima neke stranke zahtijevaju teške i zahtjevne istrage povezane s drugim strankama;

b) nekoliko stranaka vodi istrage o kaznenim djelima u kojima okolnosti povezane sa slučajem zahtijevaju koordinirano i dogovoreno djelovanje u strankama o kojima je riječ.

Zahtjev za osnivanje zajedničkog istražnog tima može podnijeti bilo koja od stranaka o kojima je riječ. Tim se osniva u jednoj od stranaka u kojima se očekuje provođenje istrage.

2. Osim informacija iz relevantnih odredaba članka 14. Konvencije, zahtjevi za osnivanje zajedničkih istražnih timova uključuju prijedloge o sastavu tih timova.

3. Zajednički istražni tim djeluje na državnome području stranaka koje ga osnivaju, u skladu sa sljedećim općim uvjetima:

a) voditelj tima je predstavnik nadležnog tijela koje sudjeluje u istragama u kaznenim stvarima iz stranke u kojoj tim djeluje. Voditelj tima djeluje u okviru svojih ovlasti, sukladno odredbama domaćega prava;

b) tim svoje operacije provodi u skladu s pravom stranke u kojoj djeluje. Članovi tima i ustupljeni članovi tima svoje zadatke obavljaju pod vodstvom osobe iz točke a), uzimajući u obzir uvjete koje su njihova tijela postavila u sporazumu o osnivanju tima;

c) stranka u kojoj tim djeluje osigurava nužne organizacijske uvjete za njegovo djelovanje.

4. Za potrebe ovoga članka, članovi zajedničkog istražnog tima iz stranke u kojoj tim djeluje spominju se dalje u tekstu kao "članovi", a članovi iz stranaka u kojima tim ne djeluje spominju se dalje u tekstu kao "ustupljeni članovi".

5. Ustupljeni članovi zajedničkog istražnog tima smiju prisustvovati provođenju istražnih radnji u stranki u kojoj tim djeluje. Unatoč tome, voditelj tima može donijeti drugačiju odluku zbog posebnih razloga, u skladu s pravom stranke u kojoj tim djeluje.

6. Ustupljenim članovima zajedničkog istražnog tima, u skladu s pravom stranke u kojoj tim djeluje, voditelj tima može povjeriti zadatak provedbe određene istražne mjere, ako su to odobrila nadležna tijela stranke u kojoj tim djeluje i stranke koja ustupa članove tima.

7. Ako je za djelovanje istražnoga tima potrebno provođenje istražnih mjera u jednoj od stranaka koje su osnovale tim, ustupljeni članovi tima iz te stranke mogu zatražiti provođenje tih mjera od svojih nadležnih tijela. U toj stranki te se mjere razmatraju pod istim uvjetima koji bi se primijenili da su zatražene u okviru domaće istrage.

8. Ako zajednički istražni tim treba pomoć stranke koja nije među onima koje su ga osnovale ili od treće države, zamolbu za pružanje pomoći mogu sastaviti nadležna tijela države u kojoj tim djeluje i poslati je nadležnim tijelima te druge države o kojoj je riječ, u skladu s relevantnim instrumentima ili sporazumima.

9. Ustupljeni član zajedničkog istražnog tima može, u skladu s domaćim pravom svoje države i u okviru svojih ovlasti, dostaviti timu informacije dostupne u stranki koja ga je ustupila u svrhe obavljanja istrage u kaznenim stvarima koju tim provodi.

10. Informacije koje na zakoniti način dobije član ili ustupljeni član u okviru svojega sudjelovanja u zajedničkom istražnom timu, a koje inače nisu dostupne nadležnim tijelima stranaka o kojima je riječ, mogu se upotrijebiti u sljedeće svrhe:

- a) u svrhe radi kojih je tim osnovan;
- b) uz prethodni pristanak stranke u kojoj su informacije dobivene, za otkrivanje, istragu i progon drugih kaznenih djela. Takav se pristanak može odbiti samo u slučajevima u kojima bi njihova upotreba ugrozila istrage u kaznenim stvarima u stranki o kojoj je riječ ili u onim slučajevima u kojima bi ta stranka mogla odbiti pružanje uzajamne sudske pomoći;
- c) za sprječavanje neizbježne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti te, ničime ne utječući na odredbe točke b), ako se nakon toga otvori istraga u kaznenim stvarima;
- d) u druge svrhe, ako su takav dogovor postigle stranke koje osnivaju tim.

11. Odredbe ovoga članka ničime ne utječu na bilo koju drugu važeću odredbu ili dogovor o osnivanju ili djelovanju zajedničkih istražnih timova.

12. U mjeri u kojoj to dopuštaju zakoni stranaka o kojima je riječ ili odredbe bilo kojeg pravnog instrumenta koji je primjenjiv između tih stranaka, mogu se sklopiti sporazumi prema kojima u radu tima mogu sudjelovati osobe koje nisu predstavnici nadležnih tijela stranaka koje osnivaju zajednički istražni tim. Prava članova ili ustupljenih članova tima na temelju odredaba ovoga članka ne primjenjuju se na te osobe, osim ako je tako izričito navedeno u sporazumu.

Članak 21. - Kaznena odgovornost s obzirom na službene osobe

Tijekom operacija iz članaka 17., 18., 19. ili 20., osim ako su stranke o kojima je riječ postigle drugačiji sporazum, službene osobe iz stranke koja nije stranka u kojoj tim djeluje smatraju se službenim osobama stranke u kojoj tim djeluje s obzirom na kaznena djela počinjena prema njima ili na ona što ih oni počine.

Članak 22. - Gradanskopravna odgovornost službenih osoba

1. Ako, u skladu s odredbama članaka 17., 18., 19. ili 20., službene osobe neke stranke djeluju u drugoj stranki, prva stranka odgovorna je za svu štetu koju oni počine u provođenju operacija, u skladu s pravom stranke na čijem državnome području oni djeluju.

2. Stranka na čijem je državnome području prouzročena šteta iz stavka 1. ovoga članka preuzima naknadu štete pod uvjetima koji su primjenjivi na štetu koju prouzroče njezine službene osobe.

3. Stranka čije su službene osobe prouzročile štetu bilo kojoj osobi na državnome području druge stranke toj će drugoj stranci u potpunosti nadoknaditi štetu koju je ova isplatila žrtvama ili osobama koje u njihovo ime na to imaju pravo.

4. Ničime ne utječući na ostvarivanje svojih prava prema trećima, te iznimno od stavka 3., svaka stranka u slučaju predviđenom u stavku 1. odustaje od zahtjeva za naknadu štete koju je pretrpjela od druge stranke.

5. Odredbe ovoga stavka primjenjuju se pod uvjetom da stranke nisu postigle drugačiji dogovor.

Članak 23. - Zaštita svjedoka

Ako stranka zatraži pomoć u skladu s odredbama Konvencije ili jednoga od njezinih protokola u odnosu na svjedoka koji bi mogao biti izložen zastrašivanju ili mu je potrebna zaštita, nadležna tijela stranke moliteljice i zamoljene stranke nastoje postići dogovor o mjerama za zaštitu te osobe, u skladu sa svojim domaćim pravom.

Članak 24. - Privremene mjere

1. Na zamolbu stranke moliteljice, zamoljena stranka, u skladu sa svojim domaćim pravom, može donijeti privremene mjere u svrhe očuvanja dokaza, zadržavanja postojećega stanja ili zaštite ugroženih pravnih interesa.

2. Zamoljena stranka može zamolbi udovoljiti djelomično ili udovoljenje zamolbi može uvjetovati, osobito vremenskim ograničenjem.

Članak 25. - Povjerljivost

Stranka moliteljica može zahtijevati od zamoljene stranke da činjenicu podnošenja zamolbe i njezin sadržaj smatra povjerljivima, osim u onoj mjeri koja je potrebna za izvršenje zamolbe. Ako zamoljena stranka ne može ispuniti zahtjev za očuvanje povjerljivosti, o tome bez odlaganja izvještava stranku moliteljicu.

Članak 26. - Zaštita podataka

1. Osobne podatke koji su dostavljeni iz jedne u drugu stranku kao posljedica izvršenja zamolbe podnesene u skladu s odredbama Konvencije ili bilo kojega od njezinih protokola, stranka kojoj su takvi podaci dostavljeni može koristiti samo:

- a) u svrhu postupaka na koje se primjenjuje Konvencija ili bilo koji od njezinih protokola;
- b) za druge sudske ili upravne postupke koji su izravno povezani s postupcima iz točke a);
- c) za sprječavanje neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti.

2. Unatoč tome, takvi se podaci mogu koristiti u bilo koju drugu svrhu ako je na to pristala stranka iz koje su dostavljeni podaci ili osoba o čijim je osobnim podacima riječ.

3. Svaka stranka može odbiti dostavu osobnih podataka prikupljenih kao posljedica izvršenja zamolbe u skladu s odredbama Konvencije ili bilo kojeg od njezinih protokola:

- ako su ti podaci zaštićeni sukladno odredbama njezina domaćega prava, i
- ako stranka kojoj bi ti podaci trebali biti dostavljeni nije vezana odredbama Konvencije o zaštiti pojedinaca u pogledu automatske obrade osobnih podataka, sastavljene u Strasbourgu 28. siječnja 1981., osim ako se ta stranka obveže da će osigurati onakvu zaštitu podataka kakvu zahtijeva prva stranka.

4. Svaka stranka koja dostavlja osobne podatke prikupljene kao posljedica izvršenja zamolbe podnesene na temelju odredaba Konvencije ili bilo kojeg od njezinih protokola može zahtijevati od stranke kojoj su podaci dostavljeni da pruži informacije o načinu na koji su ti podaci upotrijebljeni.

5. Svaka stranka može, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, zahtijevati da, u okviru postupaka u kojima je mogla odbiti ili ograničiti dostavu ili upotrebu osobnih podataka u skladu s odredbama Konvencije ili jednoga od njezinih protokola, osobni podaci dostavljeni drugoj stranki ne budu upotrijebljeni u svrhe iz stavka 1. bez njezina prethodnoga pristanka.

Članak 27. - Upravna tijela

Stranke mogu u svako doba, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, utvrditi koja će tijela smatrati upravnim tijelima u svrhe odredaba članka 1. stavka 3. Konvencije.

Članak 28. - Odnos prema drugim ugovorima

Odredbe ovoga Protokola ne utječu na šira uređenja u dvostranim ili mnogostranim ugovorima sklopljenim između stranaka primjenom odredaba članka 26. stavka 3. Konvencije.

Članak 29. - Prijateljsko rješavanje sporova

Europski odbor za probleme kriminaliteta pri Vijeću Europe pratit će tumačenje i primjenu ove Konvencije i njezinih Protokola, te će poduzeti sve što je potrebno kako bi olakšao prijateljsko rješavanje bilo kakvih poteškoća koje se mogu pojaviti u njihovoj primjeni.

Poglavlje III.

Članak 30. - Potpisivanje i stupanje na snagu

1. Ovaj je Protokol otvoren za potpisivanje državama članicama Vijeća Europe koje su stranke Konvencije ili su potpisale Konvenciju. On podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju. Potpisnica ne može ratificirati, prihvatiti ili odobriti ovaj Protokol ako prethodno

ili istodobno nije ratificirala, prihvatila ili odobrila Konvenciju. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju polažu se kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

2. Ovaj Protokol stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od polaganja treće isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju.

3. Za državu potpisnicu koja naknadno položi svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, Protokol stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana polaganja isprave.

Članak 31.- Pristup

1. Svaka država nečlanica koja je pristupila Konvenciji može pristupiti ovom Protokolu nakon njegova stupanja na snagu.

2. Pristup se ostvaruje polaganjem isprave o pristupu kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

3. Za državu koja pristupa, Protokol stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana polaganja isprave o pristupu.

Članak 32. - Teritorijalna primjena

1. Svaka država može, u trenutku potpisivanja ili kad polaže svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, odrediti područje ili područja na koja će se ovaj Protokol primjenjivati.

2. Svaka država može i kasnije, u svako doba, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ovog Protokola na bilo koje drugo u izjavi određeno područje. U odnosu na to područje, Protokol stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana kad glavni tajnik primi tu izjavu.

3. Svaka izjava dana u skladu s odredbama prethodna dva stavka može se, u odnosu na područje određeno u toj izjavi, povući notifikacijom upućenom glavnome tajniku. Povlačenje proizvodi učinak prvoga dana mjeseca koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana kad glavni tajnik primi tu notifikaciju.

Članak 33. - Rezerve

1. Rezerve koje neka stranka stavi na bilo koju odredbu Konvencije ili njezina Protokola primjenjivat će se i na ovaj Protokol, osim ako ta stranka ne izjavi drukčije u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu. Isto se primjenjuje i na izjave dane u odnosu na bilo koju odredbu Konvencije ili njezina Protokola ili na temelju takve odredbe.

2. Svaka država može, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjaviti da pridržava pravo da ne prihvati, u cijelosti ili djelomice, odredbe članka 16., 17., 18., 19. ili 20, ili više tih članaka. Nikakve druge rezerve nisu dopuštene.

3. Svaka stranka može, u cijelosti ili djelomice, povući rezervu koju je stavila u skladu s prethodnim stavcima, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, koja proizvodi učinak od datuma njezina primitka.

4. Svaka stranka koja je stavila rezervu na bilo koji od članaka ovoga Protokola spomenutog u stavku 2. ovoga članka, ne može zahtijevati primjenu toga članka od druge stranke. Unatoč tome, ona može, ako je njezina rezerva djelomična ili uvjetna, zahtijevati primjenu te odredbe u onoj mjeri u kojoj ju je ona sama prihvatila.

Članak 34. - Otkaz

1. Svaka stranka može, u mjeri u kojoj je se to tiče, otkazati ovaj Protokol notifikacijom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe.

2. Takav otkaz proizvodi učinak prvoga dana mjeseca koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana kad glavni tajnik primi notifikaciju.

3. Otkaz Konvencije automatski povlači i otkaz ovoga Protokola.

Članak 35. - Obavijesti

Glavni tajnik Vijeća Europe obavještava države članice Vijeća Europe i svaku državu koja je pristupila ovome protokolu o:

a) svakome potpisu;

b) polaganju svake isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu;

c) svakome datumu stupanja na snagu ovoga Protokola, u skladu s odredbama članaka 30. i 31.;

d) svakom drugom činu, izjavi, notifikaciji ili priopćenju u vezi s ovim Protokolom.

U potvrdu toga su potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali ovaj Protokol.

Sastavljeno u Strasbourgu 8. studenoga 2001., na engleskom i francuskom jeziku, s tim da su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednome primjerku koji se pohranjuje u arhiv Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe dostavit će ovjerovljene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe i državama nečlanicama koje su pristupile Konvenciji.

SECOND ADDITIONAL PROTOCOL TO THE EUROPEAN CONVENTION ON MUTUAL ASSISTANCE IN CRIMINAL MATTERS

Strasbourg, 8.XI.2001

The member States of the Council of Europe, signatory to this Protocol,

Having regard to their undertakings under the Statute of the Council of Europe;

Desirous of further contributing to safeguard human rights, uphold the rule of law and support the democratic fabric of society;

Considering it desirable to that effect to strengthen their individual and collective ability to respond to crime;

Decided to improve on and supplement in certain aspects the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters done at Strasbourg on 20 April 1959 (hereinafter referred to as "the Convention"), as well as the [Additional Protocol thereto](#), done at Strasbourg on 17 March 1978;

Taking into consideration the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, done at Rome on 4 November 1950, as well as the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data, done at Strasbourg on 28 January 1981,

Have agreed as follows:

Chapter I

Article 1 – Scope

Article 1 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

"1 The Parties undertake promptly to afford each other, in accordance with the provisions of this Convention, the widest measure of mutual assistance in proceedings in respect of offences the punishment of which, at the time of the request for assistance, falls within the jurisdiction of the judicial authorities of the requesting Party.

2 This Convention does not apply to arrests, the enforcement of verdicts or offences under military law which are not offences under ordinary criminal law.

3 Mutual assistance may also be afforded in proceedings brought by the administrative authorities in respect of acts which are punishable under the national law of the requesting or the requested Party by virtue of being infringements of the rules of law, where the decision may give rise to proceedings before a court having jurisdiction in particular in criminal matters.

4 Mutual assistance shall not be refused solely on the grounds that it relates to acts for which a legal person may be held liable in the requesting Party."

Article 2 – Presence of officials of the requesting Party

Article 4 of the Convention shall be supplemented by the following text, the original Article 4 of the Convention becoming paragraph 1 and the provisions below becoming paragraph 2:

"2 Requests for the presence of such officials or interested persons should not be refused where that presence is likely to render the execution of the request for assistance more responsive to the needs of the requesting Party and, therefore, likely to avoid the need for supplementary requests for assistance."

Article 3 – Temporary transfer of detained persons to the territory of the requesting Party

Article 11 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

"1 A person in custody whose personal appearance for evidentiary purposes other than for standing trial is applied for by the requesting Party shall be temporarily transferred to its territory, provided that he or she shall be sent back within the period stipulated by the requested Party and subject to the provisions of Article 12 of this Convention, in so far as these are applicable.

Transfer may be refused if:

- a the person in custody does not consent;
- b his or her presence is necessary at criminal proceedings pending in the territory of the requested Party;
- c transfer is liable to prolong his or her detention, or
- d there are other overriding grounds for not transferring him or her to the territory of the requesting Party.

2 Subject to the provisions of Article 2 of this Convention, in a case coming within paragraph 1, transit of the person in custody through the territory of a third Party, shall be granted on application, accompanied by all necessary documents, addressed by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the Party through whose territory transit is requested. A Party may refuse to grant transit to its own nationals.

3 The transferred person shall remain in custody in the territory of the requesting Party and, where applicable, in the territory of the Party through which transit is requested, unless the Party from whom transfer is requested applies for his or her release."

Article 4 – Channels of communication

Article 15 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

"1 Requests for mutual assistance, as well as spontaneous information, shall be addressed in writing by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the requested Party and shall be returned through the same channels. However, they may be forwarded directly by the judicial authorities of the requesting Party to the judicial authorities of the requested Party and returned through the same channels.

2 Applications as referred to in Article 11 of this Convention and Article 13 of the Second Additional Protocol to this Convention shall in all cases be addressed by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the requested Party and shall be returned through the same channels.

3 Requests for mutual assistance concerning proceedings as mentioned in paragraph 3 of Article 1 of this Convention may also be forwarded directly by the administrative or judicial authorities of the requesting Party to the administrative or judicial authorities of the requested Party, as the case may be, and returned through the same channels.

4 Requests for mutual assistance made under Articles 18 and 19 of the Second Additional Protocol to this Convention may also be forwarded directly by the competent authorities of the requesting Party to the competent authorities of the requested Party.

5 Requests provided for in paragraph 1 of Article 13 of this Convention may be addressed directly by the judicial authorities concerned to the appropriate authorities of the requested Party, and the replies may be returned directly by those authorities. Requests provided for in paragraph 2 of Article 13 of this Convention shall be addressed by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the requested Party.

6 Requests for copies of convictions and measures as referred to in Article 4 of the Additional Protocol to the Convention may be made directly to the competent authorities. Any Contracting State may, at any time, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, define what authorities it will, for the purpose of this paragraph, deem competent authorities.

7 In urgent cases, where direct transmission is permitted under this Convention, it may take place through the International Criminal Police Organisation (Interpol).

8 Any Party may, at any time, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, reserve the right to make the execution of requests, or specified requests, for mutual assistance dependent on one or more of the following conditions:

- a that a copy of the request be forwarded to the central authority designated in that declaration;
- b that requests, except urgent requests, be forwarded to the central authority designated in that declaration;
- c that, in case of direct transmission for reasons of urgency, a copy shall be transmitted at the same time to its Ministry of Justice;
- d that some or all requests for assistance shall be sent to it through channels other than those provided for in this article.

9 Requests for mutual assistance and any other communications under this Convention or its Protocols may be forwarded through any electronic or other means of telecommunication provided that the requesting Party is prepared, upon request, to produce at any time a written record of it and the original. However, any Contracting State, may by a declaration addressed at any time to the Secretary General of the Council of Europe, establish the conditions under which it shall be willing to accept and execute requests received by electronic or other means of telecommunication.

10 The provisions of this article are without prejudice to those of bilateral agreements or arrangements in force between Parties which provide for the direct transmission of requests for assistance between their respective authorities."

Article 5 – Costs

Article 20 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

"1 Parties shall not claim from each other the refund of any costs resulting from the application of this Convention or its Protocols, except:

- a costs incurred by the attendance of experts in the territory of the requested Party;
- b costs incurred by the transfer of a person in custody carried out under Articles 13 or 14 of the Second Additional Protocol to this Convention, or Article 11 of this Convention;
- c costs of a substantial or extraordinary nature.

2 However, the cost of establishing a video or telephone link, costs related to the servicing of a video or telephone link in the requested Party, the remuneration of interpreters provided by it and allowances to witnesses and their travelling expenses in the requested Party shall be refunded by the requesting Party to the requested Party, unless the Parties agree otherwise.

3 Parties shall consult with each other with a view to making arrangements for the payment of costs claimable under paragraph 1.c above.

4 The provisions of this article shall apply without prejudice to the provisions of Article 10, paragraph 3, of this Convention."

Article 6 – Judicial authorities

Article 24 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

"Any State shall at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, define what authorities it will, for the purpose of the Convention, deem judicial authorities. It subsequently may, at any time and in the same manner, change the terms of its declaration."

Chapter II

Article 7 – Postponed execution of requests

1 The requested Party may postpone action on a request if such action would prejudice investigations, prosecutions or related proceedings by its authorities.

2 Before refusing or postponing assistance, the requested Party shall, where appropriate after having consulted with the requesting Party, consider whether the request may be granted partially or subject to such conditions as it deems necessary.

3 If the request is postponed, reasons shall be given for the postponement. The requested Party shall also inform the requesting Party of any reasons that render impossible the execution of the request or are likely to delay it significantly.

Article 8 – Procedure

Notwithstanding the provisions of Article 3 of the Convention, where requests specify formalities or procedures which are necessary under the law of the requesting Party, even if unfamiliar to the requested Party, the latter shall comply with such requests to the extent that the action sought is not contrary to fundamental principles of its law, unless otherwise provided for in this Protocol.

Article 9 – Hearing by video conference

1 If a person is in one Party's territory and has to be heard as a witness or expert by the judicial authorities of another Party, the latter may, where it is not desirable or possible for the person to be heard to appear in its territory in person, request that the hearing take place by video conference, as provided for in paragraphs 2 to 7.

2 The requested Party shall agree to the hearing by video conference provided that the use of the video conference is not contrary to fundamental principles of its law and on condition that it has the technical means to carry out the hearing. If the requested Party has no access to the technical means for video conferencing, such means may be made available to it by the requesting Party by mutual agreement.

3 Requests for a hearing by video conference shall contain, in addition to the information referred to in Article 14 of the Convention, the reason why it is not desirable or possible for the witness or expert to attend in person, the name of the judicial authority and of the persons who will be conducting the hearing.

4 The judicial authority of the requested Party shall summon the person concerned to appear in accordance with the forms laid down by its law.

5 With reference to hearing by video conference, the following rules shall apply:

a a judicial authority of the requested Party shall be present during the hearing, where necessary assisted by an interpreter, and shall also be responsible for ensuring both the identification of the person to be heard and respect for the fundamental principles of the law of the requested Party. If the judicial authority of the requested Party is of the view that during the hearing the fundamental principles of the law of the requested Party are being infringed, it shall immediately take the necessary measures to ensure that the hearing continues in accordance with the said principles;

b measures for the protection of the person to be heard shall be agreed, where necessary, between the competent authorities of the requesting and the requested Parties;

c the hearing shall be conducted directly by, or under the direction of, the judicial authority of the requesting Party in accordance with its own laws;

d at the request of the requesting Party or the person to be heard, the requested Party shall ensure that the person to be heard is assisted by an interpreter, if necessary;

e the person to be heard may claim the right not to testify which would accrue to him or her under the law of either the requested or the requesting Party.

6 Without prejudice to any measures agreed for the protection of persons, the judicial authority of the requested Party shall on the conclusion of the hearing draw up minutes indicating the date and place of the hearing, the identity of the person heard, the identities and functions of all other persons in the requested Party participating in the hearing, any oaths taken and the technical conditions under which the hearing took place. The document shall be forwarded by the competent authority of the requested Party to the competent authority of the requesting Party.

7 Each Party shall take the necessary measures to ensure that, where witnesses or experts are being heard within its territory, in accordance with this article, and refuse to testify when under an obligation to testify or do not testify according to the truth, its national law applies in the same way as if the hearing took place in a national procedure.

8 Parties may at their discretion also apply the provisions of this article, where appropriate and with the agreement of their competent judicial authorities, to hearings by video conference involving the accused person or the suspect. In this case, the decision to hold the video conference, and the manner in which the video conference shall be carried out, shall be subject to agreement between the Parties concerned, in accordance with their national law and relevant international instruments. Hearings involving the accused person or the suspect shall only be carried out with his or her consent.

9 Any Contracting State may, at any time, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it will not avail itself of the possibility provided in paragraph 8 above of also applying the provisions of this article to hearings by video conference involving the accused person or the suspect.

Article 10 – Hearing by telephone conference

1 If a person is in one Party's territory and has to be heard as a witness or expert by judicial authorities of another Party, the latter may, where its national law so provides, request the assistance of the former Party to enable the hearing to take place by telephone conference, as provided for in paragraphs 2 to 6.

2 A hearing may be conducted by telephone conference only if the witness or expert agrees that the hearing take place by that method.

3 The requested Party shall agree to the hearing by telephone conference where this is not contrary to fundamental principles of its law.

4 A request for a hearing by telephone conference shall contain, in addition to the information referred to in Article 14 of the Convention, the name of the judicial authority and of the persons who will be conducting the hearing and an indication that the witness or expert is willing to take part in a hearing by telephone conference.

5 The practical arrangements regarding the hearing shall be agreed between the Parties concerned. When agreeing such arrangements, the requested Party shall undertake to:

- a notify the witness or expert concerned of the time and the venue of the hearing;
- b ensure the identification of the witness or expert;
- c verify that the witness or expert agrees to the hearing by telephone conference.

6 The requested Party may make its agreement subject, fully or in part, to the relevant provisions of Article 9, paragraphs 5 and 7.

Article 11 – Spontaneous information

1 Without prejudice to their own investigations or proceedings, the competent authorities of a Party may, without prior request, forward to the competent authorities of another Party information obtained within the framework of their own investigations, when they consider that the disclosure of such information might assist the receiving Party in initiating or carrying out investigations or proceedings, or might lead to a request by that Party under the Convention or its Protocols.

2 The providing Party may, pursuant to its national law, impose conditions on the use of such information by the receiving Party.

3 The receiving Party shall be bound by those conditions.

4 However, any Contracting State may, at any time, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to be bound by the conditions imposed by the providing Party under paragraph 2 above, unless it receives prior notice of the nature of the information to be provided and agrees to its transmission.

Article 12 – Restitution

1 At the request of the requesting Party and without prejudice to the rights of bona fide third parties, the requested Party may place articles obtained by criminal means at the disposal of the requesting Party with a view to their return to their rightful owners.

2 In applying Articles 3 and 6 of the Convention, the requested Party may waive the return of articles either before or after handing them over to the requesting Party if the restitution of such articles to the rightful owner may be facilitated thereby. The rights of bona fide third parties shall not be affected.

3 In the event of a waiver before handing over the articles to the requesting Party, the requested Party shall exercise no security right or other right of recourse under tax or customs legislation in respect of these articles.

4 A waiver as referred to in paragraph 2 shall be without prejudice to the right of the requested Party to collect taxes or duties from the rightful owner.

Article 13 – Temporary transfer of detained persons to the requested Party

1 Where there is agreement between the competent authorities of the Parties concerned, a Party which has requested an investigation for which the presence of a person held in custody on its own territory is required may temporarily transfer that person to the territory of the Party in which the investigation is to take place.

2 The agreement shall cover the arrangements for the temporary transfer of the person and the date by which the person must be returned to the territory of the requesting Party.

3 Where consent to the transfer is required from the person concerned, a statement of consent or a copy thereof shall be provided promptly to the requested Party.

4 The transferred person shall remain in custody in the territory of the requested Party and, where applicable, in the territory of the Party through which transit is requested, unless the Party from which the person was transferred applies for his or her release.

5 The period of custody in the territory of the requested Party shall be deducted from the period of detention which the person concerned is or will be obliged to undergo in the territory of the requesting Party.

6 The provisions of Article 11, paragraph 2, and Article 12 of the Convention shall apply *mutatis mutandis*.

7 Any Contracting State may at any time, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that before an agreement is reached under paragraph 1 of this article, the consent referred to in paragraph 3 of this article will be required, or will be required under certain conditions indicated in the declaration.

Article 14 – Personal appearance of transferred sentenced persons

The provisions of Articles 11 and 12 of the Convention shall apply *mutatis mutandis* also to persons who are in custody in the requested Party, pursuant to having been transferred in order to serve a sentence passed in the requesting Party, where their personal appearance for purposes of review of the judgement is applied for by the requesting Party.

Article 15 – Language of procedural documents and judicial decisions to be served

1 The provisions of this article shall apply to any request for service under Article 7 of the Convention or Article 3 of the Additional Protocol thereto.

2 Procedural documents and judicial decisions shall in all cases be transmitted in the language, or the languages, in which they were issued.

3 Notwithstanding the provisions of Article 16 of the Convention, if the authority that issued the papers knows or has reasons to believe that the addressee understands only some other language, the papers, or at least the most important passages thereof, shall be accompanied by a translation into that other language.

4 Notwithstanding the provisions of Article 16 of the Convention, procedural documents and judicial decisions shall, for the benefit of the authorities of the requested Party, be accompanied by a short summary of their contents translated into the language, or one of the languages, of that Party.

Article 16 – Service by post

1 The competent judicial authorities of any Party may directly address, by post, procedural documents and judicial decisions, to persons who are in the territory of any other Party.

2 Procedural documents and judicial decisions shall be accompanied by a report stating that the addressee may obtain information from the authority identified in the report, regarding his or her rights and obligations concerning the service of the papers. The provisions of paragraph 3 of Article 15 above shall apply to that report.

3 The provisions of Articles 8, 9 and 12 of the Convention shall apply *mutatis mutandis* to service by post.

4 The provisions of paragraphs 1, 2 and 3 of Article 15 above shall also apply to service by post.

Article 17 – Cross-border observations

1 Police officers of one of the Parties who, within the framework of a criminal investigation, are keeping under observation in their country a person who is presumed to have taken part in a criminal offence to which extradition may apply, or a person who it is strongly believed will lead to the identification or location of the above-mentioned person, shall be authorised to continue their observation in the territory of another Party where the latter has authorised cross-border observation in response to a request for assistance which has previously been submitted. Conditions may be attached to the authorisation.

On request, the observation will be entrusted to officers of the Party in whose territory it is carried out.

The request for assistance referred to in the first sub-paragraph must be sent to an authority designated by each Party and having jurisdiction to grant or to forward the requested authorisation.

2 Where, for particularly urgent reasons, prior authorisation of the other Party cannot be requested, the officers conducting the observation within the framework of a criminal investigation shall be authorised to continue beyond the border the observation of a person presumed to have committed offences listed in paragraph 6, provided that the following conditions are met:

- a the authorities of the Party designated under paragraph 4, in whose territory the observation is to be continued, must be notified immediately, during the observation, that the border has been crossed;

b a request for assistance submitted in accordance with paragraph 1 and outlining the grounds for crossing the border without prior authorisation shall be submitted without delay.

Observation shall cease as soon as the Party in whose territory it is taking place so requests, following the notification referred to in a. or the request referred to in b. or where authorisation has not been obtained within five hours of the border being crossed.

3 The observation referred to in paragraphs 1 and 2 shall be carried out only under the following general conditions:

a The officers conducting the observation must comply with the provisions of this article and with the law of the Party in whose territory they are operating; they must obey the instructions of the local responsible authorities.

b Except in the situations provided for in paragraph 2, the officers shall, during the observation, carry a document certifying that authorisation has been granted.

c The officers conducting the observation must be able at all times to provide proof that they are acting in an official capacity.

d The officers conducting the observation may carry their service weapons during the observation, save where specifically otherwise decided by the requested Party; their use shall be prohibited save in cases of legitimate self-defence.

e Entry into private homes and places not accessible to the public shall be prohibited.

f The officers conducting the observation may neither stop and question, nor arrest, the person under observation.

g All operations shall be the subject of a report to the authorities of the Party in whose territory they took place; the officers conducting the observation may be required to appear in person.

h The authorities of the Party from which the observing officers have come shall, when requested by the authorities of the Party in whose territory the observation took place, assist the enquiry subsequent to the operation in which they took part, including legal proceedings.

4 Parties shall at the time of signature or when depositing their instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate both the officers and authorities that they designate for the purposes of paragraphs 1 and 2 of this article. They subsequently may, at any time and in the same manner, change the terms of their declaration.

5 The Parties may, at bilateral level, extend the scope of this article and adopt additional measures in implementation thereof.

6 The observation referred to in paragraph 2 may take place only for one of the following criminal offences:

- assassination;
- murder;
- rape;
- arson;
- counterfeiting;
- armed robbery and receiving of stolen goods;
- extortion;
- kidnapping and hostage taking;
- traffic in human beings;
- illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances;
- breach of the laws on arms and explosives;
- use of explosives;
- illicit carriage of toxic and dangerous waste;
- smuggling of aliens;
- sexual abuse of children.

Article 18 – Controlled delivery

1 Each Party undertakes to ensure that, at the request of another Party, controlled deliveries may be permitted on its territory in the framework of criminal investigations into extraditable offences.

2 The decision to carry out controlled deliveries shall be taken in each individual case by the competent authorities of the requested Party, with due regard to the national law of that Party.

3 Controlled deliveries shall take place in accordance with the procedures of the requested Party. Competence to act, direct and control operations shall lie with the competent authorities of that Party.

4 Parties shall at the time of signature or when depositing their instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate the authorities that are competent for the purposes of this article. They subsequently may, at any time and in the same manner, change the terms of their declaration.

Article 19 – Covert investigations

1 The requesting and the requested Parties may agree to assist one another in the conduct of investigations into crime by officers acting under covert or false identity (covert investigations).

2 The decision on the request is taken in each individual case by the competent authorities of the requested Party with due regard to its national law and procedures. The duration of the covert investigation, the detailed conditions, and the legal status of the officers concerned during covert investigations shall be agreed between the Parties with due regard to their national law and procedures.

3 Covert investigations shall take place in accordance with the national law and procedures of the Party on the territory of which the covert investigation takes place. The Parties involved shall co-operate to ensure that the covert investigation is prepared and supervised and to make arrangements for the security of the officers acting under covert or false identity.

4 Parties shall at the time of signature or when depositing their instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate the authorities that are competent for the purposes of paragraph 2 of this article. They subsequently may, at any time and in the same manner, change the terms of their declaration.

Article 20 – Joint investigation teams

1 By mutual agreement, the competent authorities of two or more Parties may set up a joint investigation team for a specific purpose and a limited period, which may be extended by mutual consent, to carry out criminal investigations in one or more of the Parties setting up the team. The composition of the team shall be set out in the agreement.

A joint investigation team may, in particular, be set up where:

- a a Party's investigations into criminal offences require difficult and demanding investigations having links with other Parties;
- b a number of Parties are conducting investigations into criminal offences in which the circumstances of the case necessitate co-ordinated, concerted action in the Parties involved.

A request for the setting up of a joint investigation team may be made by any of the Parties concerned. The team shall be set up in one of the Parties in which the investigations are expected to be carried out.

2 In addition to the information referred to in the relevant provisions of Article 14 of the Convention, requests for the setting up of a joint investigation team shall include proposals for the composition of the team.

3 A joint investigation team shall operate in the territory of the Parties setting up the team under the following general conditions:

- a the leader of the team shall be a representative of the competent authority participating in criminal investigations from the Party in which the team operates. The leader of the team shall act within the limits of his or her competence under national law;

b the team shall carry out its operations in accordance with the law of the Party in which it operates. The members and seconded members of the team shall carry out their tasks under the leadership of the person referred to in subparagraph a, taking into account the conditions set by their own authorities in the agreement on setting up the team;

c the Party in which the team operates shall make the necessary organisational arrangements for it to do so.

4 In this article, members of the joint investigation team from the Party in which the team operates are referred to as "members", while members from Parties other than the Party in which the team operates are referred to as "seconded members".

5 Seconded members of the joint investigation team shall be entitled to be present when investigative measures are taken in the Party of operation. However, the leader of the team may, for particular reasons, in accordance with the law of the Party where the team operates, decide otherwise.

6 Seconded members of the joint investigation team may, in accordance with the law of the Party where the team operates, be entrusted by the leader of the team with the task of taking certain investigative measures where this has been approved by the competent authorities of the Party of operation and the seconding Party.

7 Where the joint investigation team needs investigative measures to be taken in one of the Parties setting up the team, members seconded to the team by that Party may request their own competent authorities to take those measures. Those measures shall be considered in that Party under the conditions which would apply if they were requested in a national investigation.

8 Where the joint investigation team needs assistance from a Party other than those which have set up the team, or from a third State, the request for assistance may be made by the competent authorities of the State of operation to the competent authorities of the other State concerned in accordance with the relevant instruments or arrangements.

9 A seconded member of the joint investigation team may, in accordance with his or her national law and within the limits of his or her competence, provide the team with information available in the Party which has seconded him or her for the purpose of the criminal investigations conducted by the team.

10 Information lawfully obtained by a member or seconded member while part of a joint investigation team which is not otherwise available to the competent authorities of the Parties concerned may be used for the following purposes:

a for the purposes for which the team has been set up;

b subject to the prior consent of the Party where the information became available, for detecting, investigating and prosecuting other criminal offences. Such consent may be withheld only in cases where such use would endanger

criminal investigations in the Party concerned or in respect of which that Party could refuse mutual assistance;

c for preventing an immediate and serious threat to public security, and without prejudice to sub-paragraph b. if subsequently a criminal investigation is opened;

d for other purposes to the extent that this is agreed between Parties setting up the team.

11 This article shall be without prejudice to any other existing provisions or arrangements on the setting up or operation of joint investigation teams.

12 To the extent that the laws of the Parties concerned or the provisions of any legal instrument applicable between them permit, arrangements may be agreed for persons other than representatives of the competent authorities of the Parties setting up the joint investigation team to take part in the activities of the team. The rights conferred upon the members or seconded members of the team by virtue of this article shall not apply to these persons unless the agreement expressly states otherwise.

Article 21 – Criminal liability regarding officials

During the operations referred to in Articles 17, 18, 19 or 20, unless otherwise agreed upon by the Parties concerned, officials from a Party other than the Party of operation shall be regarded as officials of the Party of operation with respect to offences committed against them or by them.

Article 22 – Civil liability regarding officials

1 Where, in accordance with Articles 17, 18, 19 or 20, officials of a Party are operating in another Party, the first Party shall be liable for any damage caused by them during their operations, in accordance with the law of the Party in whose territory they are operating.

2 The Party in whose territory the damage referred to in paragraph 1 was caused shall make good such damage under the conditions applicable to damage caused by its own officials.

3 The Party whose officials have caused damage to any person in the territory of another Party shall reimburse the latter in full any sums it has paid to the victims or persons entitled on their behalf.

4 Without prejudice to the exercise of its rights vis-à-vis third parties and with the exception of paragraph 3, each Party shall refrain in the case provided for in paragraph 1 from requesting reimbursement of damages it has sustained from another Party.

5 The provisions of this article shall apply subject to the proviso that the Parties did not agree otherwise.

Article 23 – Protection of witnesses

Where a Party requests assistance under the Convention or one of its Protocols in respect of a witness at risk of intimidation or in need of protection, the competent authorities of the requesting and requested Parties shall endeavour to agree on measures for the protection of the person concerned, in accordance with their national law.

Article 24 – Provisional measures

1 At the request of the requesting Party, the requested Party, in accordance with its national law, may take provisional measures for the purpose of preserving evidence, maintaining an existing situation or protecting endangered legal interests.

2 The requested Party may grant the request partially or subject to conditions, in particular time limitation.

Article 25 – Confidentiality

The requesting Party may require that the requested Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting Party.

Article 26 – Data protection

1 Personal data transferred from one Party to another as a result of the execution of a request made under the Convention or any of its Protocols, may be used by the Party to which such data have been transferred, only:

- a for the purpose of proceedings to which the Convention or any of its Protocols apply;
- b for other judicial and administrative proceedings directly related to the proceedings mentioned under (a);
- c for preventing an immediate and serious threat to public security.

2 Such data may however be used for any other purpose if prior consent to that effect is given by either the Party from which the data had been transferred, or the data subject.

3 Any Party may refuse to transfer personal data obtained as a result of the execution of a request made under the Convention or any of its Protocols where

- such data is protected under its national legislation, and
- the Party to which the data should be transferred is not bound by the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data, done at Strasbourg on 28 January 1981, unless

the latter Party undertakes to afford such protection to the data as is required by the former Party.

4 Any Party that transfers personal data obtained as a result of the execution of a request made under the Convention or any of its Protocols may require the Party to which the data have been transferred to give information on the use made with such data.

5 Any Party may, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, require that, within the framework of procedures for which it could have refused or limited the transmission or the use of personal data in accordance with the provisions of the Convention or one of its Protocols, personal data transmitted to another Party not be used by the latter for the purposes of paragraph 1 unless with its previous consent.

Article 27 – Administrative authorities

Parties may at any time, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, define what authorities they will deem administrative authorities for the purposes of Article 1, paragraph 3, of the Convention.

Article 28 – Relations with other treaties

The provisions of this Protocol are without prejudice to more extensive regulations in bilateral or multilateral agreements concluded between Parties in application of Article 26, paragraph 3, of the Convention.

Article 29 – Friendly settlement

The European Committee on Crime Problems shall be kept informed regarding the interpretation and application of the Convention and its Protocols, and shall do whatever is necessary to facilitate a friendly settlement of any difficulty which may arise out of their application.

Chapter III

Article 30 – Signature and entry into force

1 This Protocol shall be open for signature by the member States of the Council of Europe which are a Party to or have signed the Convention. It shall be subject to ratification, acceptance or approval. A signatory may not ratify, accept or approve this Protocol unless it has previously or simultaneously ratified, accepted or approved the Convention. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2 This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval.

3 In respect of any signatory State which subsequently deposits its instrument of ratification, acceptance or approval, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit.

Article 31 – Accession

1 Any non-member State, which has acceded to the Convention, may accede to this Protocol after it has entered into force.

2 Such accession shall be effected by depositing with the Secretary General of the Council of Europe an instrument of accession.

3 In respect of any acceding State, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of accession.

Article 32 – Territorial application

1 Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Protocol shall apply.

2 Any State may, at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Protocol to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date or receipt of such notification by the Secretary General.

Article 33 – Reservations

1 Reservations made by a Party to any provision of the Convention or its Protocol shall be applicable also to this Protocol, unless that Party otherwise declares at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession. The same shall apply to any declaration made in respect or by virtue of any provision of the Convention or its Protocol.

2 Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it avails itself of the right not to accept wholly or in part any one or more of Articles 16, 17, 18, 19 and 20. No other reservation may be made.

3 Any State may wholly or partially withdraw a reservation it has made in accordance with the foregoing paragraphs, by means of a declaration addressed to the

Secretary General of the Council of Europe, which shall become effective as from the date of its receipt.

4 Any Party which has made a reservation in respect of any of the articles of this Protocol mentioned in paragraph 2 above, may not claim the application of that article by another Party. It may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision in so far as it has itself accepted it.

Article 34 – Denunciation

1 Any Party may, in so far as it is concerned, denounce this Protocol by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

3 Denunciation of the Convention entails automatically denunciation of this Protocol.

Article 35 – Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe and any State which has acceded to this Protocol of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Protocol in accordance with Articles 30 and 31;
- d any other act, declaration, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this 8th day of November 2001, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to the non-member States which have acceded to the Convention.

Članak 3.

Provedba ovog Zakona u djelokrugu je središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove pravosuđa.

Članak 4.

Republika Hrvatska priopćit će na Drugi dodatni protokol iz članka 1. ovoga Zakona slijedeću rezervu prilikom polaganja isprave o ratifikaciji:

REZERVA
vezana uz članke 17., 18. i 19. Drugog dodanog protokola

U skladu s člankom 33. stavkom 2. Drugog dodatnog protokola, Republika Hrvatska izjavljuje da ne prihvaća članke 17., 18. i 19.

Članak 5.

Republika Hrvatska priopćit će na Drugi dodatni protokol iz članka 1. ovoga Zakona, slijedeće izjave prilikom polaganja isprave o ratifikaciji:

IZJAVA
vezana uz članak 4. stavak 8. Drugog dodatnog protokola

Republika Hrvatska izjavljuje da svi zahtjevi i druga pismena, kao što je to navedeno u stavcima 1. do 6. članka 4. Drugog dodatnog protokola, trebaju biti poslana Ministarstvu pravosuđa.

IZJAVA
vezana uz članak 6. Drugog dodatnog protokola

Republika Hrvatska izjavljuje da će se pravosudnim tijelima u smislu Konvencije i Protokola smatrati sudovi i državna odvjetništva.

IZJAVA
vezana uz članak 9. stavak 9. Drugog dodatnog protokola

Republika Hrvatska izjavljuje da neće primjenjivati odredbe ovog članka na saslušanja putem video konferencijske veze u kojima sudjeluje optužena ili osumnjičena osoba .

IZJAVA
vezana uz članak 13. stavak 7. Drugog dodatnog protokola

Republika Hrvatska izjavljuje da će pristanak kao što se to navodi u članku 13. stavku 3., biti potreban prije postizanja sporazuma o privremenom transferu pritvorenika u skladu s člankom 13. stavkom 1.

IZJAVA
vezana uz članak 26. stavak 5. Drugog dodatnog protokola

U skladu s člankom 26. stavkom 5. Drugog dodatnog protokola Republika Hrvatska izjavljuje da zahtjeva da osobne podatke koji su dostavljeni drugoj stranci ta stranka ne upotrebljava u svrhe iz stavka 1. članka 26. bez njezinog prethodnog pristanka.

Članak 6.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Drugi dodatni protokol iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku te će se podatak o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu sa člankom 30. stavkom 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa:
Zagreb,

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Vladimir Šeks, v.r.

O b r a z l o ž e n j e

Člankom 1. ovog Zakona sukladno odredbi članka 139. Ustava Republike Hrvatske i odredbi članka 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine", broj 28/96) iskazuje se pristanak Republike Hrvatske da bude vezana Drugim dodatnim protokolom uz Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima, na temelju čega će ovaj pristanak biti iskazan i na međunarodnoj razini.

U članku 2. Zakona sadržan je tekst Drugog dodatnog protokola u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

Člankom 3. Zakona kao tijelo nadležno za izvršavanje Drugog dodatnog protokola predviđeno je središnje tijelo državne uprave nadležnog za pravosuđe, odnosno Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske.

U članku 4. Zakona sadržane su rezerve vezane za članke 17., 18., i 19., koje će Republika Hrvatska priopćiti prilikom polaganja isprave o ratifikaciji. U navedenim člancima sadržani su pravni instituti koji su relativno novi i u praksi nedovoljno korišteni, pa ih Republika Hrvatska u ovom trenutku ne prihvaća.

U članku 5. Zakona sadržane su izjave u skladu sa člancima Drugog dodatnog protokola, koje će Republika Hrvatska dati prilikom polaganja isprave o ratifikaciji: člankom 4., stavkom 8., člankom 6., člankom 9. stavkom 9., člankom 13. stavkom 7. i člankom 26., stavkom 5.

Izjave su dane radi olakšavanja primjene Drugog dodatnog protokola.

Člankom 6. predviđa se da će se podatak o stupanju na snagu Drugog dodatnog protokola iz članka 1. ovog Zakona, sukladno članku 30. stavku 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine", broj 28/96), objaviti naknadno.

Člankom 7. određeno je stupanje ovoga Zakona na snagu.